

Förbättrade ersättningsregler för brottsoffer

Gunnar Strömmer (M), justitieminister

Mikael Eskilandersson (SD), vice ordförande civilutskottet

Larry Söder (KD), civilpolitisk talesperson

Juno Blom (L), rättspolitisk talesperson

22 juli 2023

Ett mycket allvarligt läge

- Polismyndigheten bedömer att cirka 30 000 personer har kopplingar till kriminella gäng.
- Allt grövre våld på offentliga platser och mot flerfamiljshus – likgiltighet för oskyldiga.
- Under 2022 blev en person skjuten varje månad av misstag, enligt Polismyndigheten.
- Insocialisering av barn och unga – äldre kriminella skyddar sig från exponering och straff.
- Rekordmånga känner sig otrygga i sina bostadsområden – i utsatta områden hälften (Brå 2022).

Mandat för förändring - perspektivskifte

- De fyra samarbetspartierna fick mandat för förändring – för att lösa dessa stora samhällsproblem.
- Vi genomför därför en omläggning av rättspolitikerna som innebär **tre perspektivskiften**:
 1. Ändrad balanspunkt mellan effektiv brottsbekämpning och personlig integritet
 2. Socialstat och rättsstat måste arbeta tillsammans
 3. Från gärningsmannaperspektiv till brottsofferperspektiv

Brottsofferperspektivet behöver stärkas

- För att få ersättning måste brottsoffret i första hand vända sig till gärningsmannen, därefter till Kronofogden, sitt försäkringsbolag och i sista hand Brottsoffermyndigheten.
- Sedan 2020 har 7 av 10 brottsoffer inte fått ut hela sin ersättning från Kronofogdemyndigheten. Nästan hälften av dessa har inte fått någon ersättning alls.

Utredning om ersättningsregler med brottsoffret fokus

- Regeringen har idag fattat beslut om att tillsätta en utredning som ska göra en översyn av en rad ersättningsrättsliga frågor.
- Syftet är att stärka brottsoffrens ställning och förbättra deras möjligheter att få ersättning.

Förbättrade möjligheter för brottsoffer att få ut sin ersättning

- Ersättningen ska betalas ut snabbt och enkelt.
- Brottsoffret ska ha rätt till brottsskadeersättning redan när domen på skadestånd får laga kraft, så att offret slipper gå omvägen via Kronofogden och sitt försäkringsbolag.
- Översyn av utmättningsförbudet för vissa skadestånd, med målet att det ska bli lättare att utmäta pengar hos personer som har skulder till bl.a. brottsoffer.

Begränsad rätt till frihetsberövandeersättning

- Frihetsberövandeersättning bör bara betalas när det finns goda skäl för det och då med rimliga belopp.
- T.ex. kan det idag uppstå orimliga situationer när frihetsberövade inte frikänns, men ändå tillerkänns stora belopp.
- Utredningen får ett brett uppdrag att se över reglerna i frihetsberövandelagen.

Skärpt skadeståndsansvar för vårdnadshavare

- Problemen med underåriga som begår brott är allvarliga. Gärningsmän vid grova brott är allt yngre – cirka hälften av de misstänkta under våldsvågen i Stockholm är under 18 år.
- Föräldrars ansvar för sina barn behöver stärkas – vi vet att familjen är en av de viktigaste potentiella skyddsfaktorerna.
- Vårdnadshavares skadeståndsansvar för skador som deras barn orsakar genom brott behöver skärpas.

Andra centrala frågor

Översyn av polisens rätt till ersättning när de har utsatts för brott

- Utredningen ska se över polisens och vissa andra yrkesgruppers rätt till bl.a. kränkingsersättning och rätt till ersättning från staten för skador på deras privata egendom.

Översyn av skyddet för barns tillgångar

- Utredningen ska ta ställning till om Kronofogden ska vara skyldig att betala ut utmäta medel som tillkommer ett barn till ett spärrat konto i stället för till vårdnadshavarna.

Tidplan och utredare

- Utredningen ska redovisas 24 februari 2025.
- De nya reglerna ska kunna träda i kraft under mandatperioden.
- Utredare blir Johan Danelius, domare i Högsta domstolen.

Förbättrade ersättningsregler för brottsoffer

Gunnar Strömmer (M), justitieminister

Mikael Eskilandersson (SD), vice ordförande civilutskottet

Larry Söder (KD), civilpolitisk talesperson

Juno Blom (L), rättspolitisk talesperson

22 juli 2023

